

Stor bokfest i väst

Afghanistan – säkerhetsläget, ungdomar och ...genusjihad

Mentala burkor, magnifik frukost, seminarium med Biståndsminister Gunilla Carlsson och gäster från Afghanistan var några av höjdpunkterna från årets bokmässan, vilken som vanligt var fullspäckad med intressanta programpunkter och möten med Afghanistan i fokus.

TEXT: JOHANNA FOGELSTRÖM

BILDER: JULIE CHOWDHURY &

JOHANNA FOGELSTRÖM

Hundratals besökare per dag stannade vid SAKs monter under Bok- och biblioteksmässan som nyligen gick av stapeln i Göteborg – kvinna som man, ung som gammal. Många var intresserade av Afghanistan redan innan de kom, andra blev lockade att stanna en stund vid montern och prata med vår fantastiskt energiska och entusiastiska monterbemannning som bestod av frivilliga, de flesta från lokalkommittén i Göteborg.

Bokmässan är en fantastisk mötesplats där man kan ta del av nya tankar och idéer, främst förstås genom det skrivna ordet – det ligger travar av böcker så långt ögat kan se. Böckerna i SAKs monter sålde som smör. Stor draghjälp hade vi av de internationella bästsäljarna *Flyga drake* och *Tusen strålande solar* och flertalet titlar sålde slut, bland andra Ahmed Rashids klassiker *Talibanerna* och *Jihad*. Vi kunde också bjuda på boksignering och författarsamtal i vår monter tillsammans med Mattias Gardell (*Tortyrrens Återkomst* och *bin Ladin i våra hjärtan*), Mohammad Fazlhashemi (*Vems islam*) och Nina Hjelmgren (*Afghanistan inga problem* och *Afghanistan framför ögonen*). SAK värvade också många nya medlemmar och faddrar.

Genusjihad

Inte bara det skrivna utan också det talade ordet spelar en stor roll på mässan och i likhet med andra år stod SAK som arrangör till en rad

SAKs generalsekretärare Torbjörn Pettersson och biståndsminister Gunilla Carlsson.

seminarier på Internationella torgets scener. Nina Hjelmgren uppmanade åhörarna att lyfta sin "mentala burka" innan diskussionen började på det mest välbesökta seminariet, det om kvinnans ställning i Afghanistan.

Under titeln "Genusjihad" debatterade hon med SAKs före detta genusrådgivare Wiuu Lillesaar, idéhistorikern och styrelseledamoten i SAK, Mohammad Fazlhashemi och författaren Mattias Gardell afghanska kvinnors situation, de enorma skillnader som råder mellan kvinnors situation i stad och på landsbygden, vilken roll kvinnan har samt hur vi bäst kan stötta dem i deras strävan, "jihad", mot ökad jämställdhet. För att lyckas måste en förändring ske inifrån och underifrån betonade Gardell. Wiuu Lillesaar underströk även att kvinnorna i Afghanistan är synliga, men att det behövs utbildade kvinnor som kan formulera familjelagstiftning i landet som i sin tur kan hjälpa till att stärka kvinnornas ställning.

Afghanistans ungdomar

Majoriteten av Afghanistans befolkning är under trettio år och vet inte hur det är att leva i ett land som inte präglas av väpnad konflikt. Hur påverkar detta ungdomar? Vilka utsikter och utmaningar finns vad gäller framtiden, utbildning och arbetsmöjligheter? Dessa frågor diskuterades

under titeln "War as a normal condition of society" samt i seminariet "From Varberg to Wardak". Vi var särskilt glada att ha långväga gäster genom vårt vänskoleprojekt, nämligen den afghanska läraren Quassem, eleven Quadratullah samt Susanne Jönsson, lärare från Malmö.

Säkerhetsläget allt sämre

Samtliga våra sju miniseminarier kunde tyvärr konstatera att säkerhetsläget i Afghanistan bara blir sämre. Trots detta avslår Sverige ansökningar om uppehållstillstånd. Seminariet "Enkel biljett till helvetet" tog upp denna viktiga fråga. Fawzia Nasimi och hennes juridiska ombud Irina Tkatsenko fick chansen att debattera frågan tillsammans med Staffan Opitz från migrationsverket, SAKs generalsekretärare Torbjörn Pettersson och författaren Nina Hjelmgren.

SAKs ordförande Lena Hjelm-Wallén underströk i seminariet "Utbildning ett ljus i mörkret" att mer bistånd och mindre soldater behövs. Bara under år 2007 brändes 100 skolor ned av talibanerna och utsikterna för den närmaste framtiden förblir dystra. Biståndsminister Gunilla Carlsson höll med om att behoven är oändliga och att våldet i större utsträckning drabbar civila. En koordinerad ansträngning behövs och det

God uppslutning när SAK på mässans sista dag sedanligt inbjöd till frukostseminarium.

Yeganeh och Javad Vahid-Rezah samt Leila Ismailzadeh.

Stort intresse för SAKs monter. Vänsterpartiets Hans Linde i samtal med SAKs Harald Holst.

SAKs före detta ordförande Maria Leissner samtalar med den nuvarande Lena Hjelm-Wallén.

På stora scenen: Mattias Gardell, Mohammad Fazlhashemi, Wiuu Lillesaar och Nina Hjelmgren.

SAKs bestsellers *Talibanerna* och *Jihad* sålde slut i monter.

internationella samfundet måste spela en starkare roll. Ministern nämnde även att arbetet med att ta fram en ny svensk Afghanistanstrategi är i full gång. I seminariet "Bistånd eller soldater" underströk Torbjörn Pettersson i en debatt med Carl Bildts rådgivare Olof Ehrenkrona och folkpartisten Nina Larsson att säkerhetsbyggande åtgärder och stöd till inhemska afghanska lösningar på säkerhetssituationen måste prioriteras:

– Legitimitet och respekt är oerhört viktigt, endast afghanerna själva kan skapa fred i landet.

Mässans sista dag inleddes tradi-

tionsenligt på Internationella torget med afghansk frukost och seminariediskussion. Journalisten Soraya Karimi överträffade sig själv och frukostbuffén som hon dukade upp var en fröjd för både öga och smaklökar. Frukosten avnjöts till seminariet "What's happening in Afghanistan?" – en diskussion med Karl Harbo tidigare chef vid EU:s delegation i Kabul och nu forskare vid Silk Road Studies, Sidas Sofia Orrebrink, Torbjörn Pettersson och Nina Hjelmgren. Seminariet ersatte den planerade pratstunden med Nancy Dupree som tyvärr lämnat återbud i sista minuten. Vi hoppas kunna få den

pratstunden vid ett annat tillfälle.

SAKs mässegeneral Harald Holst har all anledning att vara nöjd med årets bokmessa som han säger är den mest lyckade någonsin. En stor bidragande faktor till detta är att vi kan räkna så många unga aktiva bland de frivilliga, och många aktiva afghaner. Detta bådor gott för SAKs framtid. Vi ses på nästa års bokmessa, 24-27 september 2009! ■

Johanna Fogelström är programassistent och arbetar på SAKs kontor i Stockholm.

